

ПРИМЕРЕН ИЗПИТЕН ТЕСТ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА
ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ СЛЕД 7. КЛАС
УЧЕБНА 2019/2020 ГОДИНА

Прочетете текста и разгледайте таблицата, за да изпълните задачи 1 - 15 включително.

Нови правила за детските и ученическите екскурзии и лагери се предвиждат в специална наредба. Тя обаче е на етап обществено обсъждане и тепърва се очакват становищата на всички заинтересовани страни.

С наредбата ще се **регламентират** всички видове туристически групови пътувания на деца и ученици, които задължително ще трябва да стават чрез туроператор - в това число влиза и ходенето на олимпиади. За целта директорите ще трябва предварително да съгласуват със съответния инспекторат по образование договорите си с туроператора. Договор ще е нужен и при групови пътувания за участие в спортни състезания или за посещение на театрални постановки в друго населено място.

Правилата за безопасност са изключително подробно разписани в наредбата. Така например броят на училищния персонал, участващ в пътуването, ще е обвързан е броя и възрастта на децата или учениците в него. Ако екскурзията е за първокласници, един възрастен може да отговаря за не повече от 7 деца. Един възрастен ще бъде необходим за група от 8 - 11 ученици (от 2. до 4. клас) или съответно за група от 12 - 15 ученици (от 5. до 12. клас). За пътуването задължително ще се осигурява аптечна чанта с медикаменти за първа помощ, а превозът ще става само в светлата част на денонощието. Забранява се настаняването на деца на двуетажни легла. Ако има басейн, е задължително присъствието на спасител, а децата трябва да са с пояси или жилетки. Ако заниманията се провеждат през зимата, следва да бъде осигурен ски учител или ски патрул.

Туристическа програма		
Ден	Маршрут	Описание
1. ден	София - Прага: около 1260 км	Отпътуване от София в 18:00 ч. от площад „Александър Невски“ - по маршрута Белград - Будапеща - Братислава -
2. ден	Прага	Пристигане в чешката столица в ранния следобед. Настаняване. Почивка. Привечер - разходка в центъра. Нощувка.
3. ден	Прага	Закуска. Пешеходна обиколка на Прага с местен екскурзовод: посещение на „Храдчани“ и готическата катедрала „Свети Вит“; бароковата църква от XVIII век „Свети Николай“; Карловия мост с многобройните статуи; стария градски площад и световноизвестният часовник от XV век. По желание и с предварителна заявка - плаване с корабче по река Вълтава. Свободно време. Нощувка.
4. ден	Прага - Замъкът „Хлубока“ - Чески Крумлов: около 360 км	Закуска. Отпътуване към замъка „Хлубока“ в Южна Чехия. Разглеждане на дворцовите зали с екскурзовод. Пешеходна разходка в средновековния град Чески Крумлов. Отпътуване към Прага. Нощувка.
5. ден	Прага - София: около 1260 км	Закуска. Отпътуване по маршрута Прага - Братислава - Будапеща - Белград - София.
6. ден	София	Пристигане в София.

1. Кое твърдение НЕ е вярно, като се има предвид информацията от текста и от таблицата?

- А) За екскурзия до Прага с 45 ученици от прогимназиалния етап ще са необходими като придружители минимум трима възрастни.
- Б) За разглеждане на чешката столица в туристическата програма на екскурзията са предвидени едва два дена.
- В) При ползването на басейн единственото условие е всяко едно дете да бъде снабдено с пояс или жилетка.
- Г) Инспекторатът по образование в съответния регион е необходимо да бъде уведомен за всяка екскурзия с ученици.

2. Кое е вярното твърдение за двата източника на информация - текста и таблицата?

- А) Таблицата показва в съкратен вид информация за възможен маршрут за ученическа екскурзия в чужбина, а текстът запознава с нови правила за ученическите екскурзии.
- Б) Таблицата включва основните положения от специалната наредба за екскурзии, представена в текста.
- В) Таблицата и текстът представят сходна информация, но по различен начин.
- Г) Текстът и таблицата нямат нищо общо помежду си, защото се отнасят за съвсем различни неща.

3. Като имате предвид информацията от таблицата, посочете колко денонощия са необходими за пътуването от София до Прага и обратно.

- А) четири
- Б) шест
- В) две
- Г) пет

4. По кой от следните начини е представена информацията в таблицата?

- А) рекламиране на някои исторически обекти
- Б) изброяване на обекти по зададен маршрут
- В) анализ на туристическа информация от уебсайт
- Г) подробно описание на едно пътуване в чужбина

5. В таблицата са използвани кавички, защото:

- А) са цитирани чужди мисли
- Б) като приложения са употребени собствени имена
- В) се предава пряка реч
- Г) думите, поставени в тях, са със специално значение

6. Като имате предвид информацията в таблицата, посочете кой елемент от програмата НЕ е задължителен.

- А) плаване с корабче
- Б) посещение на замък
- В) посещение на църква
- Г) разходка в центъра

7. Като имате предвид информацията в таблицата, избройте обектите, за които изрично е упоменато, че ще бъдат разгледани с екскурзовод.

8. С коя дума може да се замени употребеният в текста глагол *регламентират*, без да се промени смисълът на изречението?

- А) разрешават
- Б) предлагат
- В) рекламират
- Г) уреждат

Прочетете подчертаното изречение в текста и изпълнете задачи 9 - 11 включително.

9. На кой ред НЕ е посочен синоним на употребената в текста дума *становища*?

- А) декларации
- Б) схващания
- В) позиции
- Г) разбирания

10. Какъв е смисълът на израза *заинтересовани страни*?

- А) Всички държави, които ще бъдат посетени по време на дадена екскурзия.
- Б) Държавите, които биха били интересни на участниците в дадена екскурзия.

- В) Отделни хора, групи хора и институции, имащи отношение към дадена екскурзия.
 Г) Учителите и учениците, които са се записали да участват в дадена екскурзия.

11. На кой ред е посочено твърдение, произтичащо от смисъла на изречението?

- А) Новата наредба не е влязла в сила.
 Б) Наредбата трябва да се спазва от всички.
 В) Старата наредба е заменена с нова.
 Г) Наредбата се обмисля подробно от учителите.

Прочетете изречението от текста и изпълнете задачи 12 - 14 включително.

Ако има басейн, е задължително присъствието на спасител, а децата трябва да са с пояс или жилетки.

12. На кой ред е посочена съюзна връзка, чиято употреба вместо съюза ако променя смисъла на изречението?

- А) при положение че   Б) в случай че   В) въпреки че   Г) при условие че

13. Кое твърдение НЕ е вярно?

- А) В изречението НЕ са употребени преизказни глаголни форми.
 Б) В изречението са употребени глаголни форми в сегашно време.
 В) В изречението са употребени глаголни форми в условно наклонение.
 Г) В изречението НЕ са употребени глаголни форми в бъдеще време.

14. Колко са съставните сказуеми в изречението?

- А) 2   Б) 3   В) 4   Г) 5

15. Като имате предвид информацията в текста, посочете четири условия, които са задължителни при организиране на екскурзия с ученици.

16. От 1962 г. до днес Народният театър в София носи името на:

- А) Христо Ботев   Б) Иван Вазов   В) Елин Пелин   Г) Йордан Йовков

17. Попълнете празните места в таблицата.

Герой	Произведение	Автор
Владиков		Иван Вазов
Евтимий	„Една българка“	
Гунчо	„По жицата“	
Никола		Елин Пелин

18. Какъв композиционен похват е използван в III част на творбата „Една българка“ при изграждане на образите на калугера и баба Илийца?

- А) ретроспекция   В) описание   В) контраст   Г) ретардация

19. На кои ред думите са контекстови антоними в творбата „Българският език“?

- А) брътвеж - песен   Б) хубост - разкош   В) език - реч   Г) мъки - стонове

20. Кой факт разкрива нежеланието на Бай Ганьо да опознае културна Европа?

- А) Опитът да скрие пришиването на нов джоб на дрехата си.
 Б) Любезният отказ да чете книга по време на пътуването.
 В) Отговорът, който дава на въпроса дали е видял Виена.
 Г) „Изфиряването“ от ресторанта на гарата в Будапеща.

21. Преобразувайте пряката реч в изречението в непряка, като спазите правилата за пунктуационно оформяне и запазете основното глаголно време.

- Какво се замисли, Антоне? - попита го Рангел, като сложи съчки на огъня и седна.

22. Препишете текста, като редактирате допуснатите правописни и пунктуационни грешки, както и грешките при членуване.

Село Боженци, убявено за архитектурно исторически резерват се намира в Стара планина. В него е запазена архитектурата от възраждането като съществува забрана за изграждането на згради, които не са в запазения стил на селото. Тъй като заселниците са били заможни и влиателни хора голяма част от къщите са на два етажа. Първия обикновено се е използвал за магазин, а на втория етаж са живяли стопаните. Характерни за Боженските къщи са покривите от каменни плочи, ъгловите къмини и дървурезбите на таваните.

23. Попълнете таблицата, като срещу всяка буква запишете от коя глава на творбата „Немили-недраги“ е съответният цитат.

А) „И те ходеха често на брега на Дунава и гледаха зелените хълми на България. На, тя е там, усмихва им се, вика ги, говори им, показва им небето си, показва им огницата им, възпоминанията им, мечтите им...“

Б) „Огницето загасна... съдовете, шулците, чашите, немити и без ред, лежаха повалени по лавицата и дебел пласт прах ги покриваше вече. Разстройството и запустението царуваха вече в кръчмата, тъй шумна и многолюдна преди няколко време.“

В) „Ако се приближеше някой до ниската врата на тая кръчма и надникнеше хубаво над нея, щеше да види благодарение на слабата виделина, дошла от един близък фенер, една вапсана дъска със следующия надпис: *Народна кръчма на Знаменосецът!*“

Г) „Мястото, дето друг път се синееха гордите вълни на Дунава, сега беше една бяла поляна, която на юг се свършваше с висок бряг, дето грачеха чавките, а на север се сливаше с безбройната влашка равнина.“

24. Срещу всяка буква запишете името на литературния герой, който произнася цитираните думи.

А) „Ще я видиш, аз ти казвам, че ще я видиш... и ще оздравееш, чедо, не бой се...“

Б) „Да пее сама - през море да е, ще я позная!“

В) „България няма да забрави своите храбри синове.“

Г) „И хляб ще ти донеса, и някоя друга дреха... с тия не бива. Нали сме християни.“

25. Запишете с две-три изречения какво внушават следните думи от творбата „Опълченците на Шипка“.

О, Шипка!

Примерният тест е съобразен с изискванията на МОН за Националното външно оценяване по български език и литература в седми клас за учебната 2018 – 2019 година и е от учебно помагало на издателство „Просвета“, автори Борислав Борисов, Росица Калайджиева.